

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 12 december 2013

MEDITATIE

Deze zal groot zijn

De engel Gabriël wordt door de Heere gezonden naar een stad in Galilea genaamd Nazareth.

Wat werkt de Heere toch anders dan wij zouden werken! Wij hadden die Borg en Middelaar, de Heere Jezus Christus, geboren laten worden in een paleis in Jeruzalem. Dat doet de Heere niet. Waarom wordt de Koning der koningen en de Heere der heren geboren in een beestenstal en gelegd in een kribbe? Omdat er straks bij die kribbe plaats zal zijn voor herders, mensen bij niemand in tel. Zo veracht waren ze, dat ze nog niet eens als getuige op mochten treden bij de rechtbank. Maria krijgt bezoek van de hemel. Hebt u dat ook wel eens gehad, een bezoek van de hemel? Nee, ik bedoel niet: heeft er wel eens

Deze zal groot zijn.

Lukas 1: 32a

een engel bij u gestaan, zoals bij Maria? Zo werkt de Heere nu niet meer. Maar hebt u wel eens een bezoek van de Heere gehad? Daar had Maria in dat verachte Nazareth ook niet op gerekend. Daar rekenen Gods kinderen ook niet meer op. De Heere komt altijd onverwacht en ongedacht. En wat Hij zegt is zo wonderlijk.

Hier bij Maria ook! Ze is er helemaal door overweldigd. Ze heeft genade bij God gevonden, dat is groot. Van nature is dat zo anders, dan is de Heere tegen ons. Dan leven we onder Gods toorn, onder Gods vloek. Maar door genade, verheerlijkt in een zondaarshart, wordt dat toch anders. Dan gaan verloren zonen en dochteren van Adam weer naar de Heere vragen en zoeken, als vrucht van de liefde Gods, die in hun harten is uitgestort.

Hebt u dat wel eens beleefd, God kwijt te zijn, dat is alles kwijt? En dat door eigen schuld.

Dan heeft Adam het niet meer gedaan, dan hebt u, dan heb ik het gedaan. En nu zou er nooit meer een mogelijkheid zijn om met God verzoend te worden van onze kant. Die weg van de aarde naar de hemel is afgesneden. Maar nu gaat God de Vader Zelf een weg openen waar geen weg meer is. Hoe heet die weg? Die weg heet Jezus. Wat doet Jezus? Zijn volk brengen van het grootste kwaad tot het hoogste goed. Die Jezus moeten we wel leren kennen.

Zonder die zaligmakende kennis van Hem, kunnen we nooit echt Kerstfeest

vieren. Van Hem zegt Gabriël: 'Deze zal groot zijn'. Toen heeft Maria dat woord niet begrepen. Wij zijn geneigd om dan aan aardse grootheid te denken. Maar het ging met Jezus niet naar de kroon, maar naar het kruis. Toch is dat woord van de engel in Christus' leven op aarde zo heerlijk vervuld. Wanneer is Hij groot geweest? Toen Hij als een jongen aan Jozef en Zijn moeder onderdanig was, toen Hij Zijn hoofd gebogen heeft onder hun woorden en vermaningen, ook als zij Hem niet begrepen. Hij is zo groot geweest, toen Hij Zijn armen heeft uitgebreid en geroepen heeft: 'Komt allen tot Mij die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven, leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart'. Wanneer is Hij groot geweest? Toen Hij daar kroop in de hof der oliven en Zijn zweet werd als grote druppelen bloed, die op de aarde afliepen. Zijn er nu onder de lezers, die wel eens uitzien naar Zijn komst in het hart? Wanneer de Heere in het hart komt, maakt Hij eerst plaats voor Zichzelf. Door de zonde is ons hart immers geworden een woonplaats der duivelen. Dan leren we eerst onze armoe, onze dodelijke rampzaligheid kennen. Hebt u wel eens gesmeekt en gebedeld: 'Heere, zo kan ik niet sterven en zo kan ik niet leven. Geef me Jezus of ik sterf, want buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf'. Zo wordt Jezus schoon en dierbaar voor onze ziel. Dan worden we uitzierende en verlangende mensen naar Zijn komst in ons hart. Ik hoop dat het bij ons allemaal leven mag: 'Heere mocht ik dit jaar, dat weer haast voorbij is, toch niet uitgaan zonder dat Kindeke te hebben gezien. Zoveel keer al heb ik Kerstfeest gevierd en prachtige Kerstliederen gezonden, maar nooit zag ik dat Kind: Wat zijn we ongelukkig wanneer we Hem missen. Vraag veel 'Uw wegen wil mij toch leren, dat ik recht ga 't Uwer eren'. De genadetijd is voor ons allemaal weer korter geworden, we zijn dichter bij de dood gekomen.

Haast u om uws levens wil.

Inhoud

- 1 Deze zal groot zijn
- 2 Op weg naar Kerst (2) Simeon
- 3 De Heilige Geest (25)
- 4 De kerk in de Heidelbergse Catechismus (3)
- 5 Even maar...
- 6 In goede orde
- 7 Generale Synode 2013 (10)
- 8 Gedichten van 'meester Droogers'
- 8 Boeknieuws
- 10 Kerknieuws
- 10 Berichten
- 11 Kerkdiensten

Simeon

'En zie, er was een mens'. Zo tekent ons de Heilige Schrift Simeon. Een Adamskind, die van nature zonder God op de wereld was. Maar door vrije genade opgeraapt van het vlakke des velds. Al weten wij niets over de tijd en de wijze van Simeons bekering, we weten wel dat God het wonder van wedergeboorte in zijn leven verheerlijkt had. Dat blijkt uit de vruchten van zijn leven.

Hij wordt getekend als een rechtvaardig man. Door genade kende Simeon de droefheid naar God, die een onbewouwelijke bekering had gewerkt. Hij kende een binnenkamerleven, waar hij zijn schuld voor God had beleefd! In zichzelf zo onrechtvaardig, maar oprecht gemaakt was die last hem tot schuld geworden. Hij was ook godvrezend. In zijn levensopenbaring kwam uit dat hij een vreemdeling op de aarde was en beoefende hij een leven in de vreze des Heeren.

Deze Simeon verwachtte de vertroosting Israëls. Hij mocht met sterk verlangen uitzien. Weet u wat dat betekent? Dat Simeon grondig ontdekt was aan zijn diepe ellendestaat. Simeon had troost nodig! Maar hij had ook geleerd dat die troost nooit verkregen wordt in de weg van zijn bidden, tranen, werken en godsdienst. Hij had een levende verwachting gekregen door het werk van de Heilige Geest.

Vraagt u hoe dat is gegaan? Wel, Simeon leefde dichtbij Gods Woord. Vanuit dat Woord had God hem verwachting gegeven. Daarin werd gewezen op de komende Messias. Hoe gepast was dat Woord voor zijn schuldige ziel geworden. Maar Simeon leefde ook dichtbij Gods dienst. In de offerdienst werd immers gewezen op de heilige deugden Gods. Maar ook op de noodzakelijkheid van het Lam, Dat alleen die deugden kan op-luisteren en de schuld van Zijn volk wegnemen. In Simeons ziel waren de uitgangen naar die verborgen Messias geboren. Maar in die offerdienst had Simeon ook geleerd dat God naar recht hem voor eeuwig kon verstoten.

Geliefde lezer(es), kennen wij ook iets van dit adventsleven? Hebben wij onszelf al leren kennen als een verloren en schuldig zondaar voor God? Doen de eisen van Gods recht ons beven voor Gods majesteit? Heeft de liefde ons hart verbroken, zodat we voor God leerden buigen?

Simeon werd geleid door de Heilige Geest. Die Geest, Die alleen in het rechte spoor kan leiden. En dat, terwijl zoveel priesters die leiding van Gods Geest niet kenden, want het was droevig gesteld in het huis des Heeren in die dagen. Maar nu had Simeon een bijzondere openbaring gekregen door de Heilige Geest. In die openbaring werd hem persoonlijk beloofd, dat hij niet zou sterven, voordat hij de Christus des Heeren zou zien.

Wat zal dat voor Simeon een eeuwig wonder zijn geweest! En dat voor één die de eeuwige rampzaligheid zich heeft waardig gemaakt. Maar bedenk wel, dat Simeon niet geopenbaard kreeg *hoe* en *wanneer* hij de Christus zou zien. Zo'n openbaring maakt geen bekeerde mensen, maar arme zondaren die leren bedelen om de

vervulling. Het zal Simeon een aan-klevend leven hebben gegeven. De Heere heilig lastig te vallen, maar anderzijds Hem ook heilig vrij te mogen laten. Zoveel was nog verborgen voor zijn ziel. In lijdzaamheid en afhankelijkheid moest hij zijn eenzame weg bewandelen. Zijn er onder de lezers, die dit verstaan?

En hij kwam! Het staat er zo eenvoudig. Het betekent: in de weg van de middelen. Zoals Simeon zo vaak gekomen was! Nergens was hij liever dan in het huis des Heeren. Toch was het deze keer zo anders: door den Geest. Dus door de aandrang van de Heilige Geest. Simeon werd als het ware omringd, beheerst, geleid door de Geest der waarheid. Die Geest brengt op de rechte plaats: in de tempel. Die Geest brengt ook in de rechte gestalte: als een rechteloze. Die Geest brengt ook op de rechte tijd: als Jezus daar is!

Simeon ziet ouders met een Kind. Wellicht heeft hij de Naam van dit Kindeke horen noemen: Jezus. Hoe het ook gegaan is: Simeon zag Jezus onder de wet! Hij heeft gezien hoe de moeder en dit Kind gereinigd moesten worden. Vervolgens hoe bloed moest vloeien voor het offer dat gebracht moest worden. Hij zag hoe dit Kind werd voorgesteld aan God om toegewijd te worden aan Zijn dienst. En hij zag hoe het armenoffer werd gegeven in twee jonge duiven.

Is het geen eeuwig wonder als de

Simeon stak zijn lege armen uit en ontving dit Kind als een Gave Gods.

De Geest der heiligmaking

Heere het geloofsoog van een veroordeelde ziel vestigt op dit Kind! Hij is van de Vader gegeven. Hij is onder de wet gekomen, geheel onschuldig, onbesmet, afgescheiden van de zondaren. Geheel gewillig om de wil van de Vader te doen. Gekomen om de schuld van Zijn volkomen te betalen door Zijn bloed.

Simeon was niet meer dan gebonden slaaf, die Gods recht had liefgekregen. Maar in dit Kind mocht hij de vrede smaken, die alle verstand te boven gaat.

En Simeon nam. Nee, niet brutaal, vrijpostig, maar door dezelfde Geest gedreven. Simeon stak zijn lege armen uit en ontving dit Kind als een gave Gods. Simeon als een gebondene, midden in de dood. Maar dit Kind zou Simeon van zijn banden verlossen en met God verzoenen. Hij mocht eindigen in God.

Hoor in zijn lofzang de ootmoed: Uw dienstknecht. De naam van een kind niet waardig. Simeon was niet meer dan een gebonden slaaf, die Gods recht had liefgekregen. Maar in dit Kind mocht hij de vrede smaken, die alle verstand te boven gaat. Want God komt aan Zijn eer! En de ogen van Simeon mogen Gøds zaligheid zien. Van de Vader bereid, in de Zoon gefundeerd, door de Heilige Geest toegepast.

Geliefde lezer(es), geve de Heere iets van die zaligheid te verstaan de komende Kerst. Dan leert u het Simeon nastamelen:

*Nu laat Gij, Heer' oprecht
Gaan in vreed' Uwen knecht,
Naar Uw beloft' gestadig;
Nadat mijn ogen klaar
Hebben gezien voorwaar
Uwen Heiland genadig.*

*Een Zaligmaker rein
Aller volken gemein,
Die aannemen Zijn leere;
Een licht, schijnende klaar
Den heidenen eenpaar
En ook Israëls ere.*

Lofzang van Simeon (Datheen)

De Valk-Wekerom, ds. B.J. van Boven

'De uitverkorenen naar de voorkennis van God den Vader, in de heiligmaking des Geestes, tot gehoorzaamheid en besprenging des bloeds van Jezus Christus; genade en vrede zij u vermenigvuldigd.'

1 Petrus 1:2

De kanttekenaar zegt bij de 'heiligmaking des Geestes': 'Want deze verkiezing of roeping bestaat in de heiligmaking des Geestes, en geschiedt door den Heiligen Geest, overmits de werking des Heiligen Geestes alleen ons afzondert van den gemenen hoop der verdorven mensen'. Het is dus de Heilige Geest Die de verkorenen des Vaders in de tijd gaat toebrengen tot de gemeente die eenmaal zal zalig worden. 'Heiligen' houdt dus hier in 'de afzondering van degenen die verloren gaan'. Maar diezelfde Geest gaat de ziel ook gehoorzaam maken aan het bloed van Christus en leert verlangen naar de besprenging met dat bloed. Wat toch niet anders inhoudt dan dat de ziel, door de werking en ontdekking van Gods Geest, gaat leren dat er maar één Weg is tot de zaligheid en dat die alleen gevonden wordt in de Zaligmaker. Dat er maar één gerechtigheid is die redt van de dood, en dat dit de gerechtigheid is van Christus. Om nu naar die gerechtigheid te hongeren en dorsten, om daarmee verzadigd te mogen worden.

Maar de Geest der heiligmaking gaat de mens ook inwendig reinigen van de smet der zonde. Die inklevende verdorvenheid die de mens doortrekt. Opdat die mens het leven mag besteden in de dienst des Heeren. Zoals de apostel daarvan spreekt in Hebreeën 9: 13 en 14 : "Want indien het bloed der stieren en bokken, en de as der jonge koe, besprengende de onreinen, hen heiligt tot de reinheid des vleses; Hoeveel te meer zal het bloed van Christus, Die door de eeuwige Geest Zichzelve Gode onstraffelijk opgeofferd heeft, uw geweten reinigen van dode werken, om de levende God te dienen?" Dat was immers het doel van de schepping. Het is ook het doel van de herschepping om de levende God te mogen dienen in oprechtheid en waarheid des harten. Zoals ook de apostel zegt in Romeinen 12:1: 'Ik bid u dan, broeders, door de ontfermingen Gods, dat gij uw lichamen stelt tot een levende, heilige en Gode welbehagelijke offerande, welke is uw redelijke godsdienst'.

Al is het wat dat betreft hier in dit leven maar een klein beginsel, het is wel de lust van het hart om Hem te erkennen voor hetgeen Hij deed.

Ermelo, ds. P. Melis

De kerk in de Heidelbergse Catechismus

Een vijftal punten is ons inmiddels opgevallen in de zondagsafdeling die handelt over de kerk: de voornaamste plaats van Christus, het wondere werk van Gods Geest, de scheppende kracht van het Woord, het kloppend hart van de kerk en het belang van de zuivere leer.

Voordat we letten op de twee laatste punten (de waarde van geestelijke eenheid en het persoonlijk element in de belijdenis), willen we nog een ogenblik luisteren naar wat Kohlbrugge in zijn preken over Zondag 21 te zeggen heeft over het belang van de zuivere leer. Het gaat om drie citaten.

Het eerste citaat heeft betrekking op het ware geloof in voorwerpelijke zin: 'De kenmerken van de ware gemeente zijn: de ware levende prediking van Gods Woord, waarbij de mens op het diepste vernederd en de genade op het hoogst verheerlijkt wordt. Voorts worden in de ware gemeente de sacramenten naar de instelling van Christus met een blijmoedig en dankbaar geloof bediend. En eindelijk wordt in deze gemeente een ernstige, verstandige, rechtvaardige, liefdevolle tucht gehandhaafd. Verder is een kenmerk van de ware Kerk dat zij niet heerst maar Christus laat regeren als het waarachtige Hoofd'.

Het tweede citaat heeft betrekking op het geloof in onderwerpelijke zin: 'Christus vergadert Zijn gemeente in de enigheid van het ware geloof, dat is: allen die de Heere Jezus Christus door Zijn Geest en Zijn Woord bekeert, krijgen één hart, want zij allen hebben - zij het ook met kleinere of grotere verschillen - één weg. Zij worden allen opgevoed - om het zo eens uit te drukken - in de Kreupelstraat, d.w.z. zij zijn allen een arm en ellendig volk, dat slechts weet te getuigen van de rijkdom der liefde en genade die zij vinden in het Woord van hun enige Profeet, waarom zij zich gedurig tot Hem begeven met de bede om leven en genade, troost en licht'.

In het derde citaat liggen de twee genoemde zaken heel mooi verstre-

Dr. Kohlbrugge

geld: 'Deze gemeente vergadert Zich de Zoon van God in enigheid van het ware geloof. Het is onmogelijk dat er allerlei geloof zou kunnen bestaan, dat men door allerlei geloof zou kunnen zalig worden. Zulk een broederschap wil de duivel wel oprichten; daar moet het er niet op aankomen wat iemand gelooft en drijft. Dat is echter uit den boze. Er bestaat slechts één geloof, slechts één waarachtig geloof, namelijk dat geloof hetwelk de Heere Jezus geeft en werkt door Zijn Geest en Woord, en dat is een geloof waarbij de mens wegvalt en hij God houdt voor de levende God, en Zijn Woord voor waar houdt, en Zijn gebod voor heilig, en de genade voor genade'.

De waarde van geestelijke eenheid

Intussen hoeft het belang van de zuivere leer niet in tegenspraak te zijn met het zoeken naar geestelijke en kerkelijke eenheid. Op basis van Schrift en belijdenis bloeit - als het goed is - die eenheid juist op. De kerk die Gods Zoon vergadert en onderhoudt, wordt immers door Hem vergaderd en onderhouden 'in enigheid des waren geloofs'.

Kohlbrugge drukt zich op dit punt bijzonder krachtig en tegelijk heel

teer uit: 'De duivel leert ons de gehele zaligheidsleer, Christus' gerechtigheid en heiligheid, uitsluitend als ons eigendom te beschouwen en de hemel alleen voor zichzelf in beslag te nemen. Waar echter waarachtige genade heerschappij voert, daar wordt de gemeenschap der heiligen hooggehouden en men zegt van harte: 'ik ben niets dan een arm bedelkind, ik heb leren bedelen aan de deur der genade, ik verwachtte niet meer dan een penning te ontvangen, en ik kreeg een goudstuk. Hier! Lieve broeder, gij zult ook delen in hetgeen ik kreeg. Dan weten zij nauwelijks dat hun barmhartigheid is geschied, maar zij beginnen uit te delen met ruime handen'.

Op een andere plaats zegt hij: 'Alerwegen heeft de Zone Gods Zijn gemeente. Hij doet dus niet zoals de mensen die denken: Wij zijn uitsluitend de gemeente, wij hebben alleen het ware geloof en alle anderen niet. Nee, zo ver de wereld reikt zien Gods vaderogen en kent Hij de Zijnen'.

Heel treffend wijst Kohlbrugge in dit verband erop dat het laken met onreine dieren (dat Petrus zag middels een visioen in Handelingen 10) niet in de hel werd geworpen maar in de hemel werd opgetrokken! Dat is een opmerking om over na te denken.

Het persoonlijke element

Het laatste punt - maar zeker niet het minst belangrijke punt - betreft het persoonlijke element in de belijdenis van Zondag 21. Sprekend van de heilige, algemene Christelijke Kerk zegt de leerling: 'en dat ik daarvan een levend lidmaat ben, en eeuwig zal blijven'.

Het is altijd weer indrukwekkend om te zien hoe onze belijdenisgeschriften aandacht geven enerzijds aan de gemeenschap en anderzijds aan de enkeling daarbinnen. In de Rooms-Katholieke Kerk ligt doorgaans de volle nadruk op de gemeenschap, beter nog: op het instituut, terwijl in sommige protestantse en evangelische bewegingen een eenzijdige nadruk ligt op de enkeling, de gelovende mens, de mens die zoveel moet doen. In dat licht doet het weldadig aan om te zien hoe Zacharias Ursinus, Caspar Olevianus en de andere mannen van Heidelberg het rechte evenwicht hebben bewaard, ook als het gaat over een omschrijving van de kerk. Niet alles wat uiterlijk zich tot de kerk rekent of daartoe gerekend wordt, is Kerk in de diepe zin van het woord.

In zijn catechismuspreken wijst ook Kohlbrugge daar met alle ernst en bewogenheid op:

'Dat wat deze prediking hoort en onder het Woord leeft heet kerk, kerk van Christus; dit is echter een zodanige kerk wier leden niet alle zalig worden, maar het is slechts de uitwendige kerk. Uit deze grote hoeveelheid van personen vergadert Zich nu de Zoon van God de Hem als eigendom toebehorende gemeente, zodat men in de gemeente nog een gemeente heeft, welke God kent; in de kerk nog een kerk, welke God kent'.

Na een prachtige verhandeling over het wezen van de kerk zegt Kohlbrugge: 'Nu komt echter de toepassing: dat ik een lidmaat daarvan ben. Ja, dat wil men wel zijn. Maar daar is men dan vaak een lidmaat aan dit lichaam zoals en tak aan een boom die dood is; de dode takken worden echter afgehouden'.

Laat de pastor van Elberfeld zijn

hoorders nu in de kou staan? Laat hij hen in het ongewisse? Allerminst. Als een getrouwe herder en leraar geeft hij aan waar het om gaat in het persoonlijke leven: 'Om te weten of gij een levend lid der gemeente zijt, hebt gij uzelf te onderzoeken of gij uw grote dood gevoelt, of gij de doorn voelt in uw vlees, of gij uzelf aanklaagt vanwege uw grote dood, of het u niet benauwd en bang om het hart is, of dus dit lied in uw ziel zingt:

*Gij zijt, o Jezus, t' allen tijd
Alleen mijn hoop op aarde.
Ik weet dat Gij mijn Heiland zijt;
Geen and're troost heeft waarde'.*

Ik wil afsluiten met een laatste citaat van de prediker die zowel in Duitsland als in Nederland zijn stem heeft doen horen. We kunnen ons in onze donkere tijd immers afvragen: hoe

moeten we verder? De zorgen zijn zovele, de uitdaging zo groot, onze krachten zo klein. Waar halen we toch de moed vandaan?

Laten we dan nog één keer ons oor te luisteren leggen bij Kohlbrugge: 'Het komt niet van New York, niet van Berlijn, Hamburg of Amsterdam, maar uit de volheid van de berg Zion komt alle heil tevoorschijn. De Heere is aldaar Koning en kent uw ellenden wel, weet wel welke behoeften de Zijnen hebben in deze wereld. Hij Die met Zijn doorboorde handen de trotse bergen draagt en haar eens terugtrekken zal, Hij is het Die den arme goedertieren is, en den ellendige een Helper en Ontfermer is'.

(slot)

Krabbendijke,

ds. C. Sonneveld

Even maar...

'HEERE, Gij zijt toch Dezelfde...'

Elke rustdag klinken de tien wetswoorden. In het enkelvoud: gedenk (het vierde gebod) en eer (het vijfde gebod), gij zult niet en gij zult wel (de andere acht geboden). Persoonlijk worden u, jij en ik aangesproken. De woorden zijn persoonlijk bedoeld voor allen die zijn samengekomen onder de bediening van het genadeverbond. Opdat u enerzijds zult weten wat *zonde* is. Godonterend en zielsverwoestend. En anderzijds opdat u zult vragen naar vergevende en vernieuwende genade. Want de Fontein is nog steeds geopend, tegen de zonde en tegen de onreinheid.

De kernzonde van het eerste gebod is *afgodendienst*: naast of in plaats van de HEERE iets anders hebben waar we ons hart op zetten en ons leven mee vullen.

De eis van het lange tweede gebod is de enige ware God, Die Zich in Zijn Woord geopenbaard heeft, te dienen op de wijze die Hij Zelf bepaalt. Hij maakt Zelf de dienst uit en niet wij. De kernzonde van dat gebod is: *eigenwillige godsdienst*.

Waarschuwend klinkt het uit Gods eigen mond tot de zondslaven: 'Wacht je voor die vreselijke eigenwillige godsdienst, ter wille van je ziel en je zaad.'

Echter... dit is niet het laatste woord van het tweede gebod. Er volgt nog wat op. Een *beloftewoord*. Want diezelfde HEERE spoort aan en belooft: 'En Ik doe barmhartigheid aan duizenden dergenen die Mij liefhebben en Mijn geboden onderhouden.' In de bedreiging telt de Heere tot drie of vier. Als het om de belofte gaat tot... duizenden. Gods hart brandt van zondaarsliefde om Zijn genade in de lijn der geslachten te bewijzen. Genade is geen *erf*-goed. Het is niet iets wat (bijna) automatisch van het ene geslacht op het andere overgaat. Persoonlijke levensmaking en bekering blijven een Godswonder. Maar genade is wel *werf*-goed. Dat wil zeggen dat de Godvrezende voorgeslachten met hun leven en gebeden, hun woord en wandel, wervend voor je staan: 'Kom ga met ons en doe als wij'. De Heere, de God van het verleden, heden en de toekomst

belooft aan Zijn teer levende kinderen de verbondszenen. Het tere leven in de vreze des Heeren blijkt uit 'God liefhebben en Zijn geboden onderhouden'. De kinderlijke wederliefde blijkt in de teerheid van wandel met betrekking tot ál Gods geboden. Dus zeker ook het tweede gebod. Uitgebreid wordt Gods wet voor het leven van elke dag behandeld in de Zondagen 34-44 van onze Heidelbergse Catechismus.

De teerheid blijkt ook in het gebedsleven zoals dat in de Zondagen 45-52 overdacht wordt. Op een biddend leven naar Zijn geboden belooft de Heere Zijn zegen. Hij zal vrijmachtig in het Hoofd van het verbond, Immanuël, omzien naar de nageslachten. Zoals Hij dat ook gedaan heeft naar de voorgeslachten. Alleen maar om Zichzelf te verheerlijken in en om Zijn Gezalfde. Daarom alleen doet Hij barmhartigheid aan duizenden... Dan zou het voor u en uw kinderen toch ook nog kunnen!

v. A.

In goede orde

In de kerk zijn er ambtsdragers. De mansledenvergadering kiest hen uit de kandidaten die door de kerkenraad gesteld zijn. Wie is er nu precies verantwoordelijk voor de voorziening in de ambten? Welke verantwoordelijkheden liggen er bij de kerkenraad en welke bij de leden? En hoe kun je als belijdend lidmaat in deze je verantwoordelijkheid goed invullen? Bijvoorbeeld als je nieuw in een gemeente komt en de kandidaten eigenlijk niet kent.

De kerkorde schrijft voor dat de kerkenraad kandidaten stelt voor de ambten. Het is onder ons de gebruikelijke weg dat de kerkenraad een dubbel getal stelt waaruit de mansledenvergadering kiest.

Het is de lijn van het Nieuwe Testament dat de ambtsdragers er zorg voor dragen dat er in de gemeente ouderlingen worden gesteld. We kunnen dat bijvoorbeeld lezen in Handelingen 14:23 (met de uitleg van kanttekening 32 daarbij) en Titus 1:5. Dat is ook de lijn van de Dordtse Kerkorde. En dit alles in de weg van het gebed om de leiding van de Geest des Heeren.

Verantwoordelijkheid kerkenraad

De eerste en centrale verantwoordelijkheid voor de voorziening in de

ambten ligt bij de kerkenraad. Zo is de kerkenraad verantwoordelijk voor de kandidaatstelling: hoeveel; wie; op welk tijdstip.

De gemeente en de mansledenvergadering hebben daarbij een medewerkende taak. Dit onderscheid is principieel. Christus regeert Zijn gemeente. Hijzelf heeft daartoe de ambten ingesteld. En Hij draagt er nog zorg voor dat de ambten er zijn. Het gaat ten diepste van Hem uit. Hij betoont Zijn regering en leiding door middel van de ambten.

De voorziening in de ambten moet steeds biddende om de leiding des Heeren verricht worden. Het gebed van de kerkenraad is daartoe nodig. Ook het gebed van de gemeente en het ambtelijke gebed in de gemeente.

Verantwoordelijkheid gemeente

De gemeente heeft ook een verantwoordelijkheid. De mansledenvergadering heeft te kiezen uit de door de kerkenraad gestelde kandidaten. Ten aanzien van hen die gekozen zijn en hun verkiezing hebben aanvaard, heeft de gemeente - zowel mannen als vrouwen - het recht van approbatie. Dat houdt in dat belijdende leden wettige bezwaren kunnen indienen tegen hen die gekozen zijn en straks bevestigd zullen gaan worden. Het is

De voorziening in de ambten moet steeds biddende om de leiding des Heeren verricht worden.

goed nauwkeurig te letten op welke verantwoordelijkheden ieder in de-zen draagt.

Nu kan iemand zich in gemoede afvragen hoe hij verantwoord zijn stem uit kan brengen als hij bijvoorbeeld kandidaten maar in geringe mate kent. Men is mogelijk nieuw in een gemeente. En in een grote(re) gemeente is het vaak toch al zo dat men echt niet iedereen redelijk goed kent. Hoe kun je dan toch je stem verantwoord uitbrengen? En waar moet je op letten wanneer je als lid je stem gaat uitbrengen?

De voorziening in de ambten moet steeds biddende om de leiding des Heeren verricht worden.

Verantwoord kiezen

Dit zijn niet zulke gemakkelijke vragen. Om ouderling te zijn dient men de Heere te vrezen. Hij dient in leer en leven een voorbeeld te zijn in het midden van de gemeente. Als het goed is, dient hij gaven te hebben om in het ambt te kunnen dienen. Maar kunnen we als gemeentelid dit allemaal echt goed overwegen? Velen zullen zeggen: dan zou ik de kandidaten veel meer van nabij moeten kennen?

Daarom is het goed te bedenken waar en hoe de verantwoordelijkheden liggen. Vervolgens moet de keuze van wie men stemt uiteraard wel in verantwoordelijkheid gemaakt worden. Tot welzijn van de gemeente; moge het zijn in het besef dat de eer van God ermee gemoeid is. Maar dan toch ook bescheiden. Eén stem van de velen. En door al die stemmen heen, vanuit verschillende overwegingen en gedachten uitgebracht, bestuurt de Heere de stemming. Juist dat te beseffen, geeft ook rust. De Heere regeert door de kandidaatstelling en de stemmingen heen. Ieder versta op de eigen plaats bescheiden en getrouw de eigen verantwoordelijkheid. En ieder bidde of de Heere het alles ten goede en tot zegen zal willen doen uitlopen. We hopen de volgende keer hier nog wat verder bij stil te staan.

(wordt vervolgd)

Geldermalsen,

ds. P. Mulder

Generale Synode 2013

Het is donderdagmiddag 10 oktober. Het einde van de bespreking van de rapporten van de deputaatschappen en commissies komt in zicht. Stilletjes aan is het aantal bezoekers wat gedaald, wat ook te begrijpen is, want het is een lange zit.

Maar toch mag er deze middag bij de bespreking van het rapport van de Commissie catechese en met name ook bij het rapport 'Kerk-zijn in een seculiere samenleving' meer zijn dan alleen op een broederlijke wijze vergaderen, wat een voorrecht dit overigens ook is. Er mag iets ervaren worden van een innerlijke verbondenheid in de nood en in de schuld van de kerk.

Commissie catechese

De Generale Synode 2010 heeft deze Commissie ingesteld om uitgaande van een onverkort vasthouden aan het beproefde onderwijs van "Voorbeeld der Goddelijke waarheden" van ds. A. Hellenbroek, een methode te ontwikkelen die meer aansluit bij de catechisanten van nu.

Omdat hiervoor op de vorige Synode ook aandacht werd gevraagd heeft het de Commissie goed gedacht ook voor het onderwijs uit de Heidelbergse Catechismus een dergelijke methode te

ontwikkelen, aldus ds. A. Schot, voorzitter van de Commissie.

De proefexemplaren van beide methodes, die ter tafel liggen, maken een verzorgde indruk. Dit kan zeker goede mogelijkheden bieden voor het onderwijs aan onze jonge mensen. De betrokkenheid van de broeders-afgevaardigden bij de catechese is groot. Dit wisten we al, maar nu komt er vanuit die betrokkenheid uit de vergadering een stortvloed van suggesties en adviezen richting de Commissie. Dit doet de preses zich hardop afvragen 'of het soms verstandig zou zijn alle 40 afgevaardigden aan de Commissie toe te voegen'. De Synode spreekt haar waardering uit voor het werk van de Commissie en adviseert haar op de ingeslagen weg verder te gaan. De hoop wordt uitgesproken dat deze methode, die waarschijnlijk in 2015 gereed zal zijn, breed gedragen zal worden door de gemeenten. Er zal ook gezorgd worden voor voorbereidingsmateriaal voor de catecheten.

Kerk-zijn in een seculiere samenleving

De commissie, hiertoe ingesteld door de Generale Synode van 2010 heeft getracht conform haar opdracht de tijdgeest te analyseren met het oog

op het kerk-zijn en christen-zijn in de hedendaagse en toekomstige maatschappij.

Dit gedegen, waardevolle rapport maakt nog eens duidelijk hoe onze Nederlandse samenleving steeds meer losraakt van haar christelijke wortels. Ook in de kerk - breed genomen - komt men minder trouw naar de kerk en vervreemdt men steeds meer van het geopenbaarde Woord van God.

Dit gaat ook onze gemeenten niet voorbij. Er is jaarlijks een grote uitstroom van jonge mensen. Het is niet denkbeeldig dat waar nu nog altijd het aantal leden van de Gereformeerde Gemeenten jaarlijks enigszins groeit, dit in de nabije toekomst niet meer zo zal zijn. Secularisatie is meer dan ontkerkelijk, het is een alleen gericht zijn op en leven voor het aardse, het hier en nu. Wij zijn, ook in de kerk, gesecculariseerde mensen in ons denken, in ons leven in deze Westerse samenleving.

Een afgevaardigde merkt op dat het terecht is om te zeggen dat we nog zoveel mogen hebben, maar dat er ook een andere kant is. Wanneer hij bij een inleiding over dit onderwerp ergens in het land iets vertelt hoe deze secularisatie zulke verwoestende gevolgen heeft en zal hebben, dan wordt nogal eens gezegd: 'we wisten niet dat het zó erg was.'

Ds. L. Terlouw, voorzitter van de Commissie wijst op de noodzaak van waarachtige bekering.

Laat dit altijd doorklinken op de preekstoel, in de huizen en op de catechisatie: we moeten wederom geboren worden. De waarachtige bekering door God tot God is noodzakelijk. Tegen de tijdgeest in en tegen ons natuurlijk hart in zullen we toch altijd moeten wijzen op datgene dat wij en onze jonge mensen niet missen kunnen, de vreze des Heeren. En waar de Heere dit werkt zou dit toch ook zichtbaar moeten worden in onze levenswandel en levenshouding.

Ligt hier niet de schuld? Waar zijn de kinderen des Heeren, de ambtsdragers die leesbare brieven van Christus mogen zijn? Mensen, waar onze jonge mensen jaloers op worden en bij wie het in het leven te zien is dat ze gasten en vreemdelingen op de aarde zijn, die verwachten die toekomstige stad, dat Vaderland dat Boven is?

Hoe komt het - zo wordt er gevraagd - dat schuld geen schuld is in het leven van Gods Kerk? Natuurlijk, dit rapport vraagt om bezinning op datgene wat we in een rechte weg mogen en kun-

Er mag iets ervaren worden van een innerlijke verbondenheid in de nood en in de schuld van de kerk.

nen doen, maar hier gaat het over de wezenlijke vraag: hoe komt het dat we weten dat het schuld is terwijl het ons toch niet in de schuld brengt? Dat deze vraag ons op de knieën zou brengen of de Heere schuld ook schuld wil maken. Om het in waarheid voor de Heere te mogen verliezen. Dat niet deze wereld, niet onze jonge mensen, maar dat wij persoonlijk en ambtelijk voor de Heere in de schuld mochten komen, zoals we lezen in Ezra 9: *“En omtrent het avondoffer stond ik op uit mijn bedruktheid, als ik nu mijn kleed en mijn mantel gescheurd had; en ik boog mij op mijn knieën en breidde mijn handen uit tot den HEERE mijn God. En ik zeide: Mijn God, ik ben beschaamd en schaamrood om mijn aangezicht tot U op te heffen, mijn God; want onze ongerechtigheden zijn vermenigvuldigd tot boven ons hoofd en onze schuld is groot geworden tot aan den hemel.”*

Hier mogen de afgevaardigden elkaar een ogenblik in het hart kijken. Hier zitten eens even geen mensen die precies weten hoe het allemaal moet, maar mensen die met al hun dwaasheid voor de Heere niet kunnen wezen die ze zouden moeten zijn.

Deze ogenblikken zouden we graag met onze kerkenraden willen delen, zegt één van de broeders.

We hebben vandaag meer gezien dan de knopen van onze jas, zei vroeger een ambtsdrager na een vergadering, waar vanuit het hart met elkaar gesproken mocht worden.

Hopelijk zal dit rapport met de aanbevelingen zijn doorwerking krijgen binnen de kerkelijke structuren, maar het ging er deze middag even niet over wat we allemaal moeten doen.

Het moderamen zal in de januarivergadering terugkomen met een voorstel over de vraag of er een aparte boetedag zal komen dan wel of dit toch beter op de biddag aan de orde kan komen.

Ds J.J. van Eckveld sluit deze vergadering met de vraag wat van deze twee synodedagen eeuwigheidswaarde heeft? Alleen het werk van Christus. Ondanks onze schuld zal het welbehagen des Heeren door de hand van Christus gelukkig voortgaan. We hopen elkaar 22 januari 2014 weer te ontmoeten. De Heere gaf nog zo veel meer dan wij ons waardig gemaakt hebben, daarom is er ook de begeerte om in Hem te eindigen.

Meliskerke, ds. G.J.N. Moens

Gedicht van ‘meester Droogers’

Immanuël

Wijze: In de kleinste stad van Juda

*’t Was een bange tijd voor Achaz,
koning te Jeruzalem,
toen de vijand onderweg was.
O, die macht benauwde hem.
Maar hij zocht in ’t angstig lot
niet de Heere, Isrels God.*

*Toen God evenwél Zijn knecht zond
’t was Jesaja, de profeet
klonk de boodschap,
als uit Gods mond:
’Vrees niet, koning, want o weet
dat de vijand, hoe geducht,
straks toch weer het land uit vlucht.*

*Eis een teken van de Heere,
kies: omlaag of van omhoog.
Achaz ging het teken wéren.
Afkeer was ’t, die hem bewoog.
’Koning, doet gij dit daartoe:
maakt gij nu mijn God ook moe?’*

*Daarom zal de Heere geven
Zelf een teken door Zijn macht:
Eenmaal schenkt een maagd
het leven
aan een Zoon, door ’s Heeren kracht.
En Zijn Naam - ’t is Gods bevel -
die zal zijn: IMMANUËL.*

BOEKENNIEUWS

Een juweeltje

Misschien zoekt u in deze dagen nog een bijzonder geschenk... Anders geeft u het uzelf cadeau. Het is me namelijk een voorrecht om aan het einde van dit herdenkingsjaar de bijzonder fraaie uitgaven van de eerste druk van ons Troostboek - zowel in het Duits als in het Nederlands - bij u in te leiden. Het betreft zogenaamde facsimile-uitgaven. Dat wil zeggen dat de oorspronkelijke boekjes zorgvuldig gereproduceerd zijn volgens het origineel. Deze originelen bevinden zich in de Utrechtse Universiteitsbibliotheek en nergens anders ter wereld. (Van beide uitgaven verschijnt zelfs ook een speciale luxe, in leer gebonden editie in een beperkte, genummerde op-

lage van maximaal 100 exemplaren. De verkoopprijs van deze edities bedraagt € 129,50. Het ISBN-nummer hiervan is: 9789051944563) Ik heb op dit moment de goedkopere uitgaven voor me. Ze ’ruiken’ zelfs oud! Want het is echt iets fraais geworden. Met onze complimenten aan de Friese uitgever Van Wijnen.

We nemen de beide uitgaven één voor één voor ons. Te beginnen met het Duitse origineel. Voorin staan enige handgeschreven notities van o.a. dr. J. J. Doedes. Aan de oorspronkelijke HC-tekst gaat op bladzijde 3-11 de voorrede van Frederik III vooraf. Dan de oorspronkelijke uitgave van de catechismustekst van blz. 12-94. Met de onmisbare schat aan verwijsteksten. Vervolgens christelijke gebeden,

die men thuis en in de kerk kan gebruiken. Daarna is er een uitvoerig nawoord in het Duits en in het Engels aan toegevoegd van de hand van dr. W. Verboom. Met als opschrift: Der Heidelberger Katechismus, eine goldene Richtschnur en The Heidelberg Catechism, a golden guide. U leest dit respectievelijk op bladzijde 125-142 en 144-159. Vanaf bladzijde 160-175 doet hij dat in het Nederlands onder de titel 'De Heidelbergse Catechismus, een gouden gids'. Daar horen we meer over de geboorte van de HC, over Frederik III, de vader van de HC, over de verschijning en verspreiding van de HC, over vraag en antwoord 80 (avondmaal en mis), de vertaling van Datheen en de ingang in ons land, over de kenmerken van de HC, de leerdiensten en tenslotte kort over de HC nu. Stuk voor stuk onderwerpen om ons nader in te verdiepen. Echter deze bespreking is daar niet geschikt voor. Slechts één opmerking. Op bladzijde 122-124 worden drie lijnen onderscheiden bij de uitleg van de HC: de liberale, de ultra-gereformeerde en de klassiek-gereformeerde. Jammer dat elke fundamentele argumentatie ontbreekt. En dat terwijl dr. A. Baars onlangs gedocumenteerd heeft aangetoond dat de gewraakte ultra-gereformeerde lijn die van onze vaders is. Daarentegen de aangeprezen verbondsmatige beslist niet. Deze paar bladzijden ontsieren eigenlijk deze fraaie uitgave.

De inhoud van de Nederlandse editie is vergelijkbaar: voorin de naam van ene 'Petrus Wiersma', handgeschreven notities van dr. Doedes, de voorrede van de vorst, de eerste Hollandse HC-tekst met bewijsteksten, de christelijke gebeden. Om dan te besluiten met een uitvoerig nawoord van dr. Verboom over 'De oudste Nederlandse vertaling van de HC, Emden 1563 (pag. 99-124). Het titelblad van de eerste Nederlandse uitgave vermeldt: 'Catechismus, oft Christelijcke Onderrichtinghe, gelijk die in Kercken en scholen der Cheurvorstelijke Paltz ghedreven oft gheleert wort. Uit de Hoogduitse sprake in Nederduits getrouwelijk overgezet'. Daaronder een embleem met als rondschrift: 'het koninkrijk der hemelen is gelijk een schat in de akker. Matth. 13'. Hierbij willen we er opnieuw op wijzen dat er *gedreven* staat, ook in het Duits. Dat houdt meer in dan alleen maar leren. Met dit woord wordt de zorgvuldigheid en de regelmaat onderstreept die bij de onderwijzing in de christelijke leer zo noodzakelijk is. De heilige ijver, die de keurvorst dreef tot deze uitgave, zijn zorg over de onkunde van de jonge generatie, zijn beweging met hun zielenheil moge ons meer bezetten.

Naar aanleiding van:

1) Heidelberger Catechismus, reprint van de eerste Duitse uitgave van 1563, uitgeverij Van Wijnen, Postbus 172, 8800 AD, Franeker, ISBN 9 789051944587, 175 pag; prijs € 35,-.

2) De Heidelbergse Catechismus, reprint van de eerste Nederlandse uitgave van 1563, uitgeverij Van Wijnen te Franeker, ISBN 9 789051944563, 124 pag; € 35,-.

Natuurlijk ook in de boekhandel verkrijgbaar.

Jonathan Edwards, "Religieuze gevoelens. Over geloof en gevoel", uitg. Om Sions Wil, Gouda, 2013; ISBN 978 94 91586 10 1; 526 blz.; € 24,95.

Veel zegen ontving de Amerikaanse prediker Jonathan Edwards (1703-1758) op zijn bediening. Onder zijn ernstige en tegelijkertijd hartelijke prediking kwamen er veel mensen tot bekering.

Er klonken ook kritische stemmen over deze opwekking in de jaren 1734 en 1735. Dat was te begrijpen, want er waren mensen die sterke gevoelens hadden, maar die daarna terugkeerden tot hun oude leven. Tussen het ware werk Gods was ook namaak te vinden. Daardoor werden gevoelens van diep berouw en grote blijdschap door sommigen gewantwoord als ware het allemaal maar mensenwerk. Aan de andere kant waren er die haast elke gemoedsaandoening als het zaligmakende werk van de Heilige Geest zagen. Dat deden ze 'zonder enig verder onderzoek', zo schrijft Edwards. Het bracht Edwards zelf in het onderzoek naar bijbelse gronden om ware en valse gevoelens van elkaar te onderscheiden. Hij was er diep van overtuigd dat het zaligmakende werk van de Heilige Geest 'doelbewust ontworpen is om ons hart zo diep mogelijk en zo sterk mogelijk te raken, en onze gevoelens zo veel en zo sterk mogelijk te beroeren', zo schrijft hij. Het onderzoek van Edwards leidde tot een dik boek over godsdienstige gevoelens. Het verscheen voor het eerst in 1746 en werd in 1779 in het Nederlands vertaald. Nadien verschenen in het Nederlands nog twee samenvattingen van Edwards boek, in 1999 en in 2006, de laatste verzorgd door wijlen ouderling J. de Jager uit Scherpenzeel. Nu verschijnt het boek weer integraal in een nieuwe vertaling van J. Zeeman uit Urk.

v. A.

Edwards ging eerlijk met zijn hoorders om. Dat geeft zijn prediking een bijbelse scherpte. Hij droeg een diep besef met zich mee dat de mens van nature uit een staat van 'volledige onverschilligheid' verlost moet worden. De mens moet aangegrepen worden door het Woord. Dan kan het niet anders of er komen ook gevoelens boven. Gevoelens van droefheid, vrees, verlangen en blijdschap. Maar, welke gevoelens kunnen er ook in een onbekeerde zijn die het algemene werk van de Heilige Geest ontvangt? Edwards schrijft daarover in twaalf punten, die hij alle uitwerkt met bijbelse voorbeelden. Sterke, overvloedige, vurige, liefdevolle, troostrijke, vreugdevolle gevoelens zijn nog geen onfeilbaar kenmerk dat er genade verheerlijkt is, ook als er vruchten zijn van dankbaarheid, ijver, vertrouwen en al worden er ontroerende getuigenissen gegeven. De satan kan door middel van een bijzondere verschijning iemand zelfs laten geloven dat zijn zonden vergeven zijn. De ziel denkt dat hij Christus zag, Zijn stem hoorde, terwijl het hart niet met Hem verenigd werd. En dan is het inbeelding!

In het werk Gods is een orde te bespeuren, zo stelt Edwards. Eerst ontwaakt het geweten, er is angst en vrees, gevolgd door een gegronde verootmoediging in het besef van de totale verdorvenheid en hulpeloosheid. Vervolgens een bepaalde mate van licht en troost. Het is deze orde die ook beleefd wordt, hoewel Edwards er ook voor waakt om het werk Gods in een keurslijf te wringen. De Heere blijft de vrijmachtige God Die de Zijnen leidt naar Zijn welbehagen.

Het boek van Edwards bevat veel geestelijk onderwijs, bijvoorbeeld over het krijgen van teksten en over het getuigenis van de Heilige Geest. Maar ook zijn nadruk op de vrucht van het leven is een spiegel. Genade verootmoedigt, maakt teer en doet hongeren naar meer genade. We zijn blij dat het boek van Edwards, voor een relatief gering bedrag, weer te koop is. Zelf kan ik het me voorstellen dat belangstellende lezers een verkorte uitgave ter hand nemen. Edwards heeft zich grondig in het onderwerp verdiept, geeft een bijzonder leerzame uiteenzetting ervan, maar daarmee is het boek ook best uitvoerig en soms wat moeilijk voor de gemiddelde lezer. Maar, het boek is wel van harte aan te bevelen, zeker ook voor ambtsdragers die geroepen worden geestelijke leiding te geven. De zaak is er belangrijk genoeg voor. Immers, het gaat over ware en valse genade en de toetssteen daarvoor. Dat gaat ons allen aan op onze reis naar de eeuwigheid.

Middelburg,

ds. J.M.D. de Heer

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

Te Bodegraven:

ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer;

Te Drachten:

ds. G. Beens te Kootwijkerbroek;

Te Hoogeveen:

ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;

Te Meeuwen i.c.m. Sprang-Capelle:

ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord;

Te Rotterdam-IJsselmonde:

ds. G. Heijkamp te Enkhuizen;

Te Rotterdam-Alexanderpolder:

ds. G. Clements te Gouda;

Te Sioux Center (VS):

ds. J.M.D. de Heerte te Middelburg-Centrum.

BEDANKT

Voor Goudswaard:

ds. G.J.N. Moens te Meliskerke;

Voor Sunnyside (VS):

ds. W. Harinck te Moerkapelle.

Berkenwoude

Adventzangavond op **zaterdag 14 december**, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Berkenwoude, m.m.v. het gemengd zangkoor Met Hart en Stem het kinderkoor De Jonge Lofstem en diverse instrumentalisten. Jeugdboekenschrijver Ben de Raaf zal een verhaal vertellen.

Elspeet

Kerstzangavond op **zaterdag 21 december**, aanvang: 19.30 uur, in de Dorpskerk te Elspeet, m.m.v. het gemengd koor Jedduthun uit Genemuiden en het gemengd koor Vox Humana en het jeugdkoor De Nachtegaaltjes uit Elspeet. Leiding: ouderling S. Kok. Collecte t.b.v. Jeugdbond Geref. Gemeenten.

Ermelo

Kerstzangavond op **zaterdag 14 december**, aanvang: **19.00 uur**, in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Ermelo, Hanengewei 69, m.m.v. het gemengd koor Adoraim uit Apeldoorn, het kinderkoor Adoraim en het gemengd koor Adoraim uit Ermelo. Leiding: ouderling A. Verschoor. Collecte t.b.v. actie JBG 'In het hart, in het oog'.

Goes

Kerstzangavond (met samenzang) op **zaterdag 21 december**, aanvang 19.30 uur, in de Sionkerk van de Geref. Gemeente te Goes, Louise de Coligny laan 177, m.m.v. het mannenkoor De Lofzang, jeugdkoor Jong Asaf, gemengd koor Asaf en enkele instrumentalisten.

Gouda

Kerstzangavond op **zaterdag 21 december**, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente, Nieuwe Gouwe Oostzijde 2b, Gouda, m.m.v. het kinderkoor Jong Sursum Corda, het jongerenkoor Da Capo, het gemengd koor Sursum Corda uit Gouda, het gemengd koor De lofstem uit Lisse en diverse instrumentalisten. Meditatie: ds. G. Clements.

Katwijk a/d Rijn

Kerstzangavond op **vrijdag 20 december** a.s., aanvang 19.45 uur, in de Hervormde kerk te Katwijk a/d Rijn, m.m.v. het gemengd koor Deo Juvante (samengesteld koor uit Capelle a/d IJssel en Rotterdam-C), het mannenkoor Datheen uit Leiderdorp en organist Hanno Bosch.

Leeuwarden

Kerstzangavond, uitgaande van de evangelisatiepost Achter de Hoven te Leeuwarden, op **vrijdag 20 december**, aanvang: 20.00 uur, in de Grote Kerk, aldaar, m.m.v. het Noordermannenkoor uit

BERICHTEN

■ VACATURES ZENDING

Via deze weg willen wij u attenderen op de diverse vacatures die er zijn bij Zending Gereformeerde Gemeenten. Er worden twee theologische toerusters gezocht: voor Albanië en Ecuador. Daarnaast zijn er diverse vacatures voor evangelisten in Albanië en Guinee. Solliciteren kan tot **3 januari 2014**. Kijk voor meer informatie op www.zgg.nl/vacatures.

■ UITNODIGING WINTER- CONFERENTIE STUDERENDEN

Alle studenten aan Universiteiten en HBO-instellingen zijn **vrijdag 17 januari 2014** van harte welkom op de winterconferentie van de Werkgroep voor Studenten van de Gereformeerde Gemeenten. De conferentie begint met een maaltijd. Ds. J.J. van Ekeveld verzorgt hierna een lezing over het thema **"De orde des heils"**. Na de pauze volgt een bespreking in groepen. Aansluitend kunnen jullie je vragen voorleggen aan de inleider. Plaats: Driestar Educatief, Burg. Jamessingel 2, Gouda. Tijd: inloop vanaf 17.15 uur; opening: 17.45 uur; maaltijd 18.00 uur; sluiting om ca. 21.45 uur. Kosten: € 5,- (te voldoen aan de inschrijftafel).

Voor meer informatie verwijzen we je naar nummer 23 van DANIEL dat op 12 december verschijnt of kijk op de site www.studentengg.nl. Meld je uiterlijk **maandag 13 januari 2014** aan bij het Kerkelijk Bureau, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden, e-mail: conferentie@cbgg.nl

Vermeld daarbij je naam, adres, studietoelating, of je HBO- of WO-student bent en in welk jaar je bent gestart met de studie (bijvoorbeeld 2011).

■ KERSTMIDDAG TE WERKENDAM

De club Mefibóseth van Helpende Handen organiseert een kerstmiddag op **zaterdag 14 december**, aanvang 14.30 uur, in de Bethelkerk te Werkendam, Sigmondstraat 47. Kerstvertelling door ds. W.J. Karels. Zingen, opzeggen en muziek door clubleden en catechisanten.

■ ZANGAVONDEN

Alblasserdam

Kerstzangavond (met samenzang) op **zaterdag 21 december**, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Alblasserdam, Plantageweg 172, m.m.v. het gemengd koor Hammaäloth, het kinderkoor Jong Hammaäloth en diverse musici.

Rijssen, organist Arie Kortleven en een muziektrio. Meditatie door evangelist S. de Visser.

Leiderdorp

Kerstzangavond op **dinsdag 17 december**, aanvang 19.45 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Leiderdorp, Hoofdstraat 73, m.m.v. het mannenkoor Eben-Haëzer uit Katwijk en het mannenkoor Datheen uit Leiderdorp, sopraan Trudy Schaap en enkele instrumentalisten.

Moerkapelle

Kerstzangavond op **vrijdag 20 december**, aanvang: 19.30 uur, in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Moerkapelle, m.m.v. het gemengd koor Asaf, het jongerenkoor Nethanja, het jeugdkoor Asarela en enkele instrumentalisten.

Rijssen

Kerstzangavond op **dinsdag 24 december**, aanvang: 19.00 uur, in de Zinderkerk te Rijssen, Jacob Ruysdaelstraat 1, m.m.v. het Noordermannenkoor en het jongerenkoor Sjaloom. De koor- en samenzang worden begeleid door Arie Kortleven en Gerard Harbers. Meditatie door ds. A. Schreuder.

Wageningen

Kerstzangavond op **vrijdag 13 december**, aanvang: 19.30 uur, in de Immanuëlkerk van de Gereformeerde Gemeente te Wageningen, Van Uvenweg 13, m.m.v. het gemengd koor De Lofstem uit Geldermalsen en gemengd koor Harpe Davids uit Wageningen.

Werkendam

Koor- en samenzangavond op **zaterdag 21 december**, aanvang: 19.00 uur, in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Werkendam, Sigmondstraat 47, m.m.v. het mannenkoor Door Eendracht Verbonden, het jeugdkoor Asaf, het jongerenkoor Cantilena en enkele instrumentalisten.

Leiding en meditatie: ds M. Karens. Collecte voor Helpende Handen.

Westbroek

Kerstzangavond op **zaterdag 21 december**, aanvang 19.30 uur, in de Hervormde Kerk te Westbroek, met medewerking van o.a. het gemengd koor Al-táscheth te Hilversum en enkele instrumentalisten. Collecte t.b.v. Dep. Bijzondere Noden

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 15 DECEMBER 2013

Aagtekerke 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Alblasterdam 16.30 uur ds. P. Melis; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 15.30 uur stud. W.A. Zondag; Arnhem 10.00 uur ds. J.S. van der Net en 15.00 uur ds. A. Verschuure; Barendrecht 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. G. Bredeweg; Beekbergen 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. K. Boeder; Berkenwoude 19.00 uur ds. W. Silfhout; Bodegraven 15.30 uur ds. P. Mulder; Borssele 9.30 en 14.00 en 18.00 uur stud. H. van der Heiden; Boskoop 16.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Breda 14.30 uur ds. M. Karens; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 19.00 uur ds. G. Clements; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Deventer 18.00 uur stud. W.A. Zondag; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Dordrecht 9.30 (H.A.) en 17.00 uur ds. H. Hofman; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. A.A. Brugge; Elspeek 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 18.00 uur ds. J.M. Kleppe; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 15.00 uur ds. A. Schreuder; Enter 19.00 uur ds. J. IJsselstein; Ermelo 9.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 10.00 en 15.30 uur ds. M. Joosse; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S.W. Janse; Haamstede 17.00 uur ds. G.J.N. Moens; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hilversum 19.00 uur ds. A. Schot; Hoedekenskerke 10.00 en 14.30 uur ds. C. van Krimpen; Hoogeveen 9.30 en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Hoogvliet 16.30 uur ds. J. Driessen; Houten 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. J. IJsselstein; Kapelle-Biezeling 16.30 uur ds. C. Harinck; Katwijk aan Zee 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Krimpen a/d IJssel

9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruiningen 9.30 en 14.00 en 18.00 uur stud. H. Brons; Leerdam 15.00 uur ds. A.T. Huijser; Leiderdorp 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. J. van Rijswijk; Lelystad 15.30 uur ds. R. Kattenberg; Lisse 10.00 uur ds. M. Golverdingen en 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Meeuwen 15.00 uur stud. H.A. van Zetten; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Middelburg-Centrum 9.30 (H.A.) en 14.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. J.J. Tanis; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 14.00 uur ds. S.W. Janse en 18.30 uur stud. P.D. den Haan; Nijkerk 14.30 uur ds. G. van Manen; Nisse 9.30 uur ds. A.J. Gunst en 14.30 uur ds. D.W. Tuinier; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Oosterland 14.30 uur ds. S. Maljaars; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur stud. P.D. den Haan; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Oud-Beijerland 9.30 uur ds. B. van der Heiden en 18.00 uur ds. M. Joosse; Ouddorp 14.30 uur ds. J. Schipper; Poederoijen 19.00 uur ds. L. Blok; Poortugaal 9.30 uur ds. C. Neele; Puttershoek 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 15.30 uur ds. B. van der Heiden; Rhenen 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveen 9.30 en 16.00 uur ds. A.T. Vergunst; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Die-ren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 14.00 uur ds. C.J. Meeuse; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. H. Paul en 15.30 uur ds. M.J. van Gelder; Rotterdam-Centrum 9.30 uur ds. J. Driessen en 14.30 uur ds. G. Pater; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. J. Mijnders; Rotterdam-Zuidwijk 18.00 uur ds. M.J. van Gelder; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 15.30 uur ds. H. Paul; Sint Annaland 14.30 uur ds. E. Bakker; Sint Philipsland 14.30 uur ds. J.W. Verweij; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 uur (Tegenstrijdige vermelding) ds. J.M. Kleppe en 16.00

uur ds. J.S. van der Net; Spijkenisse 18.30 uur ds. A.T. Vergunst; Stad aan 't Haringvliet 18.00 uur ds. A.J. Gunst; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Terwolde - De Vecht 14.30 uur ds. K. Boeder; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. J.W. Verweij; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. J. van Belzen; Utrecht 10.00 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 uur ds. C. Harinck; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 15.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Wierden 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Woerden 10.00 uur ds. M.J. van Gelder en 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 15.00 uur ds. W.J. Karels.

■ DINSDAG 17 DECEMBER 2013

Marknesse 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Poortugaal 19.30 uur ds. D. de Wit; Rhe-

nen 19.30 uur ds. F. Mulder; Urk 19.30 uur ds. J. van Belzen; Westzaan 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld.

■ WOENSDAG 18 DECEMBER 2013

Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. G. Bredegweg; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Elspeet 19.30 uur ds. G. van Manen; Ermelo 19.30 uur ds. P. Melis; Goudswaard 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Lisse 19.45 uur ds. B. van der Heiden; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. G. Pater; Oosterland 19.30 uur ds. A. Schot; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. J. van Belzen; Scherpenzeel 19.30 uur ds. A. Verschuure; Spijkenisse 14.30 uur (huw. bev.) ds. A. Vermeij; Stolwijk 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Zeist 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zwijndrecht 19.30 uur ds. J.S. van der Net.

■ DONDERDAG 19 DECEMBER 2013

Genemuiden 19.30 uur ds. C. Hogchem; Meeuwen 19.30 uur ds. F. Mulder; Naaldwijk 19.45 uur ds. M. Mondria.

■ VRIJDAG 20 DECEMBER 2013

Opheusden 13.45 uur (huw.bev.) ds. G.M. de Leeuw.

■ ZATERDAG 21 DECEMBER 2013

Opheusden 15.00 uur ds. G.M. de Leeuw.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 15 DECEMBER 2013

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

BBV
Barneveldse Begrafnis Vereniging
voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
 3774 JW Kootwijkbroek
 (0342) 44 18 12
www.barneveldsebegrafnisvereniging.nl

dhr. G. de Groot
 (06) 50 21 72 55

TE HUUR 2 kamers (à 20 m²) in Ederveen voor vrouw tussen 16-30 jr. **CHE Ede** goed te bereiken. per kamer p. mnd. € 285,- of € 325,- incl. weekend. info: 06-30935771

NORWICH, (Ontario) Canada. Te huur voor uw vakantie. Onze woning, voor 2/6 personen. Dichtbij kerk. Voor meer informatie E-mail joanne.otten123@gmail.com of tel. 0548-513725

TE KOOP
 Hardhouten kerkbanken met metalen frame uit oude kerk GG te Scherpenzeel. Nog over ca. 240 zitplaatsen. Informatie na 19.00 uur: 06-1076 1885.

Tollenaar
 BEGRAFENISVERZORGING

Regio Zeeland: 0115 - 61 25 54 / 06 - 18 14 80 08
 Bestel via onze nieuwe website de gratis brochure: 'Bevel aan uw huis', of vraag een vrijblijvende offerte aan.

Wij verzorgen alleen begrafenissen

www.bvtollenaar.nl

Boekhandel
De ZONNEBLOEM
 Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
 033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

Te koop aangeboden:
 Splinternieuwe trouwjurk maat 38 l.v.m. verbroken relatie nooit gedragen. Voor info en foto's kunt u contact op nemen met 06-57991959

Luxe fotokaarten
 voor elke gelegenheid
 Scherpe prijs voor uw eigen vereniging en/of goede doel.
www.scheurfotokaarten.nl

Te huur ruime kamer met balkon in **Rotterdam Kralingen** voor studente of werkende (v). Mail: oikos.kamer@gmail.com

Begravenisonderneming
De Jongh H. de Jongh
P.H. van der Leer
D.D.E. Melieste

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begravenissen.

Wij zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

Hardinxveld-Giessendam 0184 - 611154
Waardenburg 0418 - 652039
Werkendam 0183 - 701017
Papendrecht 078 - 6412740

www.begravenisondernemingdejongh.nl

Alle nieuwe titels
www.derooboeken.nl
078 - 6124081

Psychologenpraktijk
Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

O.a.: ADHD · angst · burn-out · depressie
faalangst · fobie · gedragsproblemen
identiteitsproblemen · lichamelijke
spanningsklachten · negatief zelfbeeld
onzekerheid · opvoedingsproblemen
paniek · piekeren · PDD-NOS
relatieproblemen · slaapproblemen
somerheid · spanning · stress
syndroom van Asperger

Informatie en aanmelding via:

T 0180 - 42 69 55

E info@psychbrouwer.nl

I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in: Ridderkerk, Barneveld en Meteren

Voor een zorgzame begeleiding

Begravenisonderneming

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster

Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Psychologiepraktijk Van Pelt

**Behandeling van volwassenen
met psychische problemen**

Rozenhof 33-303 • 3311 JT Dordrecht
T 078-2000250 • **E** info@praktijkvanpelt.nl
www.praktijkvanpelt.nl

BOEKENVOORDEEL!!

Leer ons bidden, 12 preken van GG-predikanten over het gebed. € 16,95

Een onberouwelijke bekering, 10 preken van GG-predikanten
waarin de bekering centraal staat. € 16,95

**Bij aankoop van beide prekenbundels
ontvangt u één van onderstaande boeken er gratis bij:**

Terugblik, gesprekken n.a.v. 100 jaar Gereformeerde Gemeenten.
Normale prijs: € 9,90

Laat Zang en Spel, deel 1 en 2, uitgebreide gesprekken met bekende musici.
Dl. 1 € 14,90 ; dl. 2 € 18,- Bij aankoop van één van beide delen ontvangt u
het andere deel er gratis bij!!

Ook leverbaar (geen speciale aanbieding!!):

Bevindingen, gesprekken met 15 predikanten over de orde van het heil.
303 pag. € 19,90

Laat Zang en Spel deel 3, gesprekken met 23 bekende musici. € 13,95

Adriaan van Belzen: 0342-421031 of belzen@filtnet.nl
Prijzen excl. verzendkosten. Zolang de voorraad strekt!!

0182 - 35 15 20
voor de Krimpenerwaard
Gouda & omstreken

Speksnijder Begravenisverzorging
www.speksnijderbegravenisverzorging.nl

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatorisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

Bouwstenen gevraagd!

Het aantal leden van het oude
Lisukerkje in een bergdorp in
Yunnan groeit.

**Dringend hulp gevraagd
bij de bouw van een nieuw
dorpskerkje!**

Uw gift op: NL59 INGB 0003 1555 32
T 0252-418269
W www.bonisa.nl

Vanaf € 10 geeft u al
100 stenen. Hoeveel (financiële)
stenen draagt u bij?

“Mijn huis zal een huis
van gebed genaamd worden
voor alle volken”

Bonisa
ZENDING

kliksafe

Nieuw

Kies het filter dat bij u past.

SELECT	PRO	FLEX
☐ Abortus ☐ Advertenties ☐ Alcohol en tabak ☐ Audio en video ☐ Games ☐ Intolerantie ☐ Medisch ☐ Wapens ☐ Webwinkels	☐ Abortus ☐ Advertenties ☐ Alcohol en tabak ☐ Audio en video ☐ Games ☐ Intolerantie ☐ Medisch ☐ Wapens ☐ Webwinkels	☒ Abortus ☒ Advertenties ☒ Alcohol en tabak ☒ Audio en video ☒ Games ☒ Intolerantie ☒ Medisch ☒ Wapens ☒ Webwinkels
☐ Facebook ☐ Google Plus ☐ Hypes ☐ Twitter	☒ Facebook ☒ Google Plus ☒ Hypes ☒ Twitter	☐ Youtube ☐ Uitzendinggemist ☒ Hypes ☒ Twitter ☒ Facebook ☒ Google+
☒ Alle bewegende beelden Videoportal Kliksafe	☒ Alle bewegende beelden	

Kliksafe heeft voor iedereen een passend filter, door uzelf in te stellen. Van strikte filtering tot ruime toegang. Dat bepaalt u zelf.

Dé provider van veilig internet.

Meer informatie?

Ga naar kliksafe.nl of bel (0341) 274 999.

Logisch.

HARKES
Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

kina
begravenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Een macht op het hoofd
ds. C. Hogchem

Geb. 107 blz.
11,90

ds. C. Hogchem

EEN MACHT OP HET HOOFD

Vrouwen en meisjes dragen tijdens de kerkdienst een hoofddeksel. Moet dat echt of is het een gewoonte, iets wat tegenwoordig eigenlijk niet meer hoeft? Dat laatste wordt dikwijls beweerd. Zó vaak dat we het bijna zouden gaan geloven. Maar in 1 Korinthe 11 lezen we heel wat anders. Inderdaad, vrouwen moeten tijdens een kerkdienst een hoofddeksel dragen. Dat is geen zaak die tijdgebonden is of waarover men mag denken zoals men wil. Nee, het is een bevel van Christus.

In dit boekje wordt het eerste gedeelte van 1 Korinthe 11 zo eenvoudig mogelijk uitgelegd. Wie de uitleg rustig en aandachtig volgt, zal begrijpen waarom Paulus schrijft over 'een macht op het hoofd' en over 'moeten'. Het gaat niet over een bijzaak, maar over een teken dat alles te maken heeft met het Evangelie Gods en met de engelen.

De opbrengst van dit boek is bestemd voor de bouwkas van de Gereformeerde Gemeente te Genemuiden

Te bestellen bij:
G.W. Kloosterman
Prikker 37, 8281 NB Genemuiden
Tel. 038-3858709
Mail: gwkloosterman@kliksafe.nl

Prijs is exclusief verzendkosten

5e Betuwse mannenzang
D.V. 7 februari 2014
Niet-ritmische psalmzang
www.betuwsemannenzang.webklik.nl

NIEUWE UITGAVEN VAN GEBR. KOSTER

15,90

ds. E. Venema
DE ZEGENSPREUKEN VAN VADER JAKOB
Twaalf preken over Genesis 49. Twaalf keer spreekt Jakob een zegenspreuk uit. Twaalf donderslagen van de heilige wet, maar ook twaalf bazuinstoten van de eeuwige liefde Gods.
Geb. 180 blz.

14,90

ds. A. Schreuder
GIJ ZIET HET IMMERS
Dit boek wil een bezinning zijn op de vraag naar Gods hand in het lijden. De Heere wijst ons met betrekking tot het lijden een duidelijke weg waarin de mens in het lijden rust en vrede ontvangt voor zijn ziel.
Geb. 150 blz.

14,90

ds. P. Melis
VERWACHT, GEKOMEN, BELEDEN
Tien pastorale preken voor de periode tussen advent en pinksteren, en een voorbereidingspreek op het te houden Heilig Avondmaal.
Geb. 159 blz.

12,50

ds. J. Fraanje
VIJFDE ZESTAL PREDICATIES
Vier kerstpreken, een oudejaarsavondpreek en een rouwdienst.
Geb. 120 blz.

14,90

ds. J. Karels
ALS EEN GEWATERDE HOF
Acht preken
Zes vrije stoffen, één voorbereidingspreek en één nabetrachtingspreek.
Geb. 160 blz.

www.gebrkoster.nl

verleijbaar bij de boekhandel

Uitgeverij Boekhandel

GK

Gebr. Koster

Nairacstraat 17, 3771 AW Barneveld
Tel. (0342) 41 69 86

KO1422

Stichting Christian Children's Foundation is een enthousiaste non-profit organisatie die kinderopvang realiseert voor kinderen die niet thuis kunnen wonen. Daarvoor is een locatie voor (pleeg)zorg gerealiseerd voor kinderen in de leeftijd van 5 tot 12 jaar in Wilnis. In een boerderij zijn 2 complete woonhuizen gerealiseerd met slaappleaatsen voor 10 kinderen. Inmiddels wonen op de boerderij 7 pleegkinderen. Er zijn 2 echtparen die zorgen voor de kinderen.

De kosten voor de opvang en de ondersteuning van de pleegouders worden worden betaald door particulieren en bedrijven. Voor de professionele ondersteuning werken we nauw samen met o.a. SGJ en Jeugdformaat. Wij zijn op zoek naar een:

Pleegouderechtpaar

Wij bieden:

- Een prachtige opdracht om de zorg voor de kinderen vorm en inhoud te geven binnen uw eigen gezin.
- Uitstekend gefaciliteerd woonhuis in een prachtige omgeving met veel mogelijkheden.
- Een arbeidsovereenkomst voor 1 van de pleegouders.
- Een samenwerking met een betrokken bestuur en pleegouder bureu.

Wij vragen:

- Een warm hart voor kinderen.
- Openheid en duidelijkheid in contact.
- Vaardigheden om kinderen te helpen een positieve kijk op zichzelf en hun toekomst te krijgen.
- Een basishouding die gericht is op samenwerken.
- Bereidheid om zich te vestigen in Wilnis.
- Lid van de Gereformeerde Gemeente.
- Bereidheid om voor een periode van 5 jaar de uitdaging aan te gaan.
- Afgeronde STAP-cursus.

Over enige tijd zal een pleegouderechtpaar het huis gaan verlaten. Dit geeft tegelijkertijd de unieke kans om een nieuw echtpaar in te werken. Het zou prachtig zijn wanneer het aanstaande pleegouderechtpaar gedurende een periode weekend/vakantie-opvang wil oppakken. Hierdoor ontstaat een situatie van warme overdracht en zorgvuldige voorbereiding. Hierover kunnen op korte termijn afspraken gemaakt worden.

De werving en selectie zal in nauwe samenwerking met de jeugdzorgorganisaties tot stand komen.

Voor meer informatie kunt u terecht op onze website: www.christianchildren.nl of telefonisch in contact treden met mw. M. van Oostveen: (0297) 282101.

Een schriftelijke reactie is welkom op het adres:

Stichting C.C.F.
t.a.v. mw. M. van Oostveen
Herenweg 269
3648 CH Wilnis

De Saambinder Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur:

ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk
donderdag** vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk
maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 1,05 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres Noord-Amerika:

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijk-
heid betreffende de inhoud van de advertenties
en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

begrafenisverzorging Den Hollander

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda,
Rotterdam, Vlaardingen en omstreken.
Wij verzorgen alleen begravenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

P.N. den Hollander
T. den Hollander

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

*Begrafenisverzorging
I. Janssen*

Dag en nacht bereikbaar op
0113 - 33 09 36
06. 53 23 73 20

*Dienstverlening in geheel
Zeeland*

www.begrafenisverzorging-janssen.nl
Havikskruid 10, 4421 MN Kapelle

Wij verzorgen geen crematies

Nieuwe stoelen in
de kerk, zaal of
consistorie?

Vraag een
proefplaatsing
aan!

Snel KANTOOR-
ARTIKELEN bestellen?

Op werkdagen binnen
24 uur geleverd.

Kijk op piethoekman.nl
voor de speciale actie!

op piethoekman01.nl
Nu voor € 349,00 (incl. BTW).

hoekmankantoorartikelen.nl
Ook voor **facilitaire artikelen**.

Noordzandstraat 34 - 4401 CG Yerseke - T: 0113 57 29 07 - E: info@piethoekman.nl - www.hoekmanismeer.nl

- Nette **hulp** bij het **huishouden** voor vader?
- Beter omgaan met uw zoon met **autisme**?
- Weer een **gezellige gezinsmaaltijd**?
- Hulp bij het **douchen** voor uw moeder door een bekwame verzorgende?
- **Mantelzorg** ondersteuning?

Agathos is een reformatorische organisatie en biedt zorg en hulp aan iedereen die dat nodig heeft.

(010) 26 40 777
www.agathos-thuiszorg.nl

Agathos is onderdeel van Lelie zorggroep (leliezorggroep.nl).

HELP onze voorgangers in China

De voorgangers van de huisgemeenten vragen om toerusting. Uw hulp is daarbij onmisbaar. Bel voor info en/of voorlichting: 06-200 13 173

Stort uw gift op: 3473.76.029
t.n.v. Hudson Taylor/SBHC te Rhenen.

Onderwijs | Lectuur | Toerusting | Diaconaat

- DIVERSE BLOKFLUITEN
 - MUZIEKSTANDAARDS
 - ROEMEENSE PANFLUITEN
- R. MULDER - STAPHORST
06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944
**WWW.MULDERMUZIEK
INSTRUMENTEN.NL**

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische
vraagstukken

Neem voor meer informatie
contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

HELPT U MEE DE WAARHEID TERUG TE BRENGEN IN DUITSLAND?

Wij weten de weg om uw gaven daar goed te besteden!
Zie onze website www.svvhed.org
voor informatie of bel 0416-691788.
Voor giften banknr. 5489.87.920

BOEKEN EN MUZIEK VAN DER BOOM

Voorstraat 41 - 3245 BG Sommeldijk
Tel. (0187) 48 26 14 - Fax (0187) 48 45 20

in- en verkoop
THEOLOGISCHE BOEKEN
www.boekhandelversprille.nl

Boekhandel en antiquariaat Versprille

Noordweg 11 Krabbendijke.
0113-502004. Maandag gesloten

E.Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Begrafenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Begrafenisonderneming H. de Jongh
P.H. van der Leer
D.D.E. Melieste

*Voor een waardige en stijlvolle
verzorging van alleen begrafenissen.*

Wij zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611154
Waardenburg	0418 - 652039
Werkendam	0183 - 701017
Papendrecht	078 - 6412740

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

Reformatorische Psychologenpraktijk Nederland

Identiteitsbewust, Persoonlijk, Vertrouwend, Doelgericht

Wij bieden identiteit bewuste **hulp** aan
kinderen, jongeren en **volwassenen** met o.a.:

- Relatieproblemen
- Opvoedingsvragen
- Gedragsproblemen
- Traumatische ervaring(en)
- Gezinsproblemen
- Persoonlijke problematiek (zoals Depressie, Angst, Identiteitsvragen)
- Arbeidsproblemen
- Autisme Spectrum Stoornis

Voor meer informatie of aanmelding:

078 - 69 32 808

Adres: Plantageweg 5, 2951 GN Alblasserdam
info@rpederland.nl www.rpederland.nl

Uw trouwtekst in hout uitgesneden?
Tel. 0418-551383
www.houtsnijwerk.nl

Troost voor de kleinen
52 meditaties door ds. J. Mijnders.
Met het kerkelijk jaar is rekening
gehouden.
€14,90

Harp & Orgel CD | €15,00

16 Psalmen rondom de Heidelbergse Catechismus in de drieslag ellende-verlossing-dankbaarheid. Op orgel en harp, opgenomen in de Stephanuskerk van Hasselt.

25,00

Actie: boek+CD nu:

**Steun met uw
aankoop het
evangelisatie-
werk**

Hartelijk dank!

Deputaatschap Evangelisatie
Bestellen: rw.lokker@cbgg.nl
of via 0348-489900